

عنوان مقاله:

امپراتوری نگاه خیره: از قدرت منتشر فوکویی به کیچ در کوندرا (مطالعه موردی: رمان بار هستی)

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های فلسفی، دوره 13، شماره 29 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

عارف دانیالی - استادیار گروه فلسفه، دانشگاه گنبدکاووس

خلاصه مقاله:

مساله اصلی مقاله حاضر این است که چه رابطه‌ای میان مفهوم فوکویی از قدرت با مفهوم کیچ در رمان بار هستی اثر میلان کوندرا وجود دارد؟ به عبارت دیگر، پرسش محوری این است که چگونه ظهور کیچ ملازم است با مفهوم قدرت منتشر در جهان مدرن؟ یکی از اهداف این مطالعه تطبیقی که بر خوانش فوکویی از رمان بار هستی (کوندرا) متمرکز شده، این است که بدون فراروی از مفهوم سنتی قدرت نمی‌توان پدیده کیچ را در کوندرا توضیح داد. چنین دریافت متفاوتی از قدرت را فوکو در اختیار ما می‌نهد. فوکو و کوندرا از قدرت بدون سوژه سخن می‌گویند: امپراتوری نگاه خیره. در نگاه آنان، مفهوم قدرت/کیچ به فراسوی دوقطبی لیبرالیسم-کمونیسم ارجاع دارد. در این مقاله، از تقابل مفهوم قدرت مکان‌زدایی‌شده در برابر قدرت متمرکز، زیبایی‌شناسی اتفاق در برابر زیبایی‌شناسی همگانی، امر تکین در برابر یکسانی هستی‌شناختی، مولف‌محوری در مقابل مرگ مولف، بحث می‌شود. این دوقطبی‌ها، محصول چرخش مفهوم قدرت در جهان مدرن است. بنابراین، یکی از اهداف پژوهش حاضر، نشان‌دادن پیامدهای قدرت مدرن در چهار بعد سیاست-زیبایی‌شناسی-هستی‌شناسی-ادبیات است. کاربرد این مقاله، از یکسو، نشان‌دادن اهمیت نقد فلسفی در تحلیل رمان و از سوی دیگر، پیوند اندیشه پست‌مدرن با رمان‌های کوندرا است.

کلمات کلیدی:

قدرت منتشر، کیچ، زیبایی‌شناسی اتفاق، یکسانی هستی‌شناختی، نگاه خیره، فوکو، کوندرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1220983>

